

Ei-tuotannolliset investoinnit

Harmaalla merkityt osuudet ovat kansallisten säädösten tarkentavia määrittelyjä ja muita tarkentavia huomioita, joita ei tulla kuvaamaan komissiolle toimitettavaan CAP-suunnitelmaan.

Toimenpiteen nimi

Kosteikkoinvestoinnit

Rahasto

Maaseuturahasto

Toimenpidetyyppi, johon kuuluu

Investoinnit (art. 68)

Alueellinen kattavuus

Manner-Suomi

Tähän liittyvät erityistavoitteet

Edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa. Edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa. Edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia.

Tulosindikaattorit

R16a Investments related to climate

R23 Environment-/climate-related performance through investment / Investments related to natural resources

R.27a Investments related to biodiversity

Tuensaaja

Aktiiviviljelijä, rekisteröity yhdistys tai ojitusyhteisö

Vaatimukset, joilla tehokkaasti vastataan erityistavoitteisiin

Toimenpide on vesiensuojelua, maatalousluonnon monimuotoisuutta ja kasvihuonekaasujen hillintää ja ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävä ei-tuotannollinen investointi. Toimenpiteessä toteutetaan ei-tuotannollinen investointi perustamalla luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaisesti kosteikkoja, pienten kosteikkojen ketjuja, kosteikkomaisia tulva-alueita ja -tasanteita ja uomia niiden luontaisille paikoille, herkästi tulviville pelloille ja pengerrytyille kuivatusalueille. Kosteikolla tarkoitetaan pysyvästi veden osittain peittämää aluetta, joka toimii kiintoaineksen ja ravinteiden pidättäjänä, eliöstön elinympäristönä tai viljelymaiseman monipuolistajana. Toimenpiteessä voidaan myös muuttaa viljelyksessä olevia turvepeltoja kosteikoiksi.

Investoinnin kattamaan kokonaisalaan kuuluvat vesi- ja tulva-alueiden lisäksi penkereet ja kosteikon hoidon kannalta tarpeelliset reuna-alueet.

Investoinnin kattama ala ei ole investoinnin valmistuttua enää maatalousmaata.

Kosteikot ja tulva-alueet on perustettava ensisijaisesti patoamalla luontaisesti sopiviin paikkoihin pelloille, pellon reuna-alueelle tai metsä- tai joutomaalle. Runsaasti fosforia sisältävä pellon pintamaa tulee poistaa ainakin pysyvästi veden peittämäksi jäävältä alueelta, lukuun ottamatta turvetta olevilta pelloilta. Soveltuvia kohteita ovat mm. luontaiset notkot ja painanteet, herkästi tulvivat tulvaniityt tai -pellot, sekä pengerrytyt kuivatusalueet sekä kohteet, joissa kosteikko kytkeytyy uomien luonnonmukaiseen kunnostamiseen. Vesiensuojelua edistävissä kosteikossa kiintoainesta laskeuttava vesialue on voitava tyhjentää sinne kertyneestä lietteestä. Kosteikkoinvestointiin voidaan yhdistää myös fosforin saostus erilaisilla kemiallisilla aineilla. Kosteikosta poistettavan lietteen levitysmäärässä ja -paikassa on otettava huomioon lietteen hyvä fosforinpidätyskyky.

Uomien luonnontilaa parantavissa luonnonmukaisen vesirakentamisen hankkeissa voidaan palauttaa tulva-alueita, perustaa pieniä kosteikkoja ja tulvatasanteita sekä rakentaa veden virtaamaa hidastavia pohjakynnyksiä tai putkipatoja. Lisäksi voidaan lisätä puron mutkaisuutta ja parantaa uomien laatua lintujen, kalojen ja rapujen elinympäristöinä. Kosteikon rannat ja uoman reunat voidaan suojata eroosiolta ja sortumilta nurmettamalla, kiveämällä tai käyttämällä apuna kasvillisuutta.

Kosteikkoja ja uomia voidaan myös hyödyntää tulva- ja kasteluveden varastoina. Kosteikko voi toimia lisäksi luonnonravintoon perustuvana kalan- tai ravunkasvatuspaikkana sekä virkistyskohteena.

Kosteikko- ja uomatoimenpiteet eivät saa aiheuttaa viljelykäytössä oleville pelloille kuivumis- tai vettymishaittaa eivätkä haittaa muulle maankäytölle.

Toimenpiteitä tulee suunnitella ja kohdentaa niin, että ne hyödyttävät maatalousalueiden ympäristöä mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, pitkävaikutteisesti ja kustannustehokkaasti sekä lieventävät viljelyalueiden tulva- tai kuivuusongelmia.

Perustason kuvaus

Kyseessä investointi. Ei perustasoa.

Tukikelpoisuusedellytykset

Investoinnin valmistumisen jälkeen kohteen hoidosta on tehtävä viisivuotinen ympäristösopimus kosteikkojen hoidosta.

Kosteikot ja tulva-alueet on perustettava kohtiin, joissa kosteikon tai tulva-alueen yläpuolisella valuma-alueella on pääsääntöisesti peltoa yli 10 %.

Kosteikot ja uomat on perustettava siten, että ne pidättävät mahdollisimman tehokkaasti sekä valuma-alueelta tulevaa kiintoainetta että ravinnekuormitusta ja/tai luovat monipuolisia elinympäristöjä. Turvetta olevalle peltolohkelle ilmastonmuutoksen torjumiseksi perustettavan kosteikon valuma-alueen yläpuolisella alueella voi olla vähemmän kuin 10 % peltoa.

Vesiensuojelua edistävän kosteikkoinvestoinnin kattaman alueen kokonaispinta-alan on oltava pääsääntöisesti vähintään 0,5 % yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta.

Yläpuoliselle valuma-alueelle samaan aikaan perustettavat tai siellä jo olevat kosteikot voidaan laskea mukaan edellä mainittuun vähimmäisalaan. Valuma-alue- ja pinta-alaehdosta voidaan poiketa, jos kyseessä on paikallinen voimakas maatalouden kuormitus, suojavyöhyke-, luonnon monimuotoisuus- tai kosteikkoyleissuunnitelmissa esitetty kohde tai kohde, jonka ELY-keskus katsoo tehokkaaksi

maatalouden vesiensuojelun, ilmastonmuutoksen torjunnan tai monimuotoisuuden edistämisen vuoksi tai kyseessä on uoman luonnontilan palauttaminen. Monimuotoisuutta edistävä tai turvetta olevalle peltolohkolle perustettava kosteikko voi olla edellä kerrottua pienempi, jos sen perustamisella monipuolistetaan merkittävästi maatalousympäristöjä alueilla, joissa ei ole kosteita elinympäristöjä.

Kosteikkoinvestoinnin pinta-alan tulee olla vähintään 0,3 ha.

Toimenpiteellä ei voi rahoittaa pelkästään kasteluveden varastointiin tarkoitettua allasta tai investointeja, joiden tavoitteena on järven tai lammen muodostuminen.

Investoinnin toteuttamiseen on oltava tarvittavat luvat. Kosteikkohankkeen aikana tehdyistä toimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

Investointia ei voida rahoittaa kohteeseen, jonka perustamiseen on myönnetty muuta julkista rahoitusta.

Korvaustasot/laskentametodit

Investoinninhehtaarikohtainen enimmäiskorvaustaso on 14 500 €/ha yli 0,5 hehtaarin kokoisilla kohteilla. Pienten 0,3-0,5 hehtaarin kokoisten kohteiden enimmäiskorvaus on 4 000 €/kohde. Uomien luonnontilan parantamisen korvaus voi kuitenkin olla enintään 21 €/metri. Korvaus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella enimmäiskorvaustasoon asti.

Investoinneille arvioitu keskimääräinen korvaus on 37 500 euroa/investointi.

Suunnitellut tuen yksikkökustannukset ja/tai alustava rahoitus

Suunnitellut keskimääräinen yksikkökustannus ja/tai rahoitus	2023-2027
€/ investointi	37 500

Suunnitellut vuosittaiset tuotokset

[Tuotosindikaattorit, Art. 99(f)]

	2023	2024	2025	2026	2027	yhteensä
O.20 Kosteikkoinvestointeja (kpl) *	80	80	80	80	80	400

Tuotosindikaattori

O.20: Number of supported non-productive investments (Number of investment operations or units)

Alustava toimenpiteen kokonaisrahoitus (=yksikkökustannus*tuotos)

	2023	2024	2025	2026	2027	yhteensä
suunniteltu tuotos * yksikkömäärä milj.€	3	3	3	3	3	15

Toimenpiteen kokonaisrahoitus on keskimäärin 3 miljoonaa euroa vuodessa.